

TRASTORNS SISTÈMICS

Els trastorns sistèmics són malalties que afecten diverses parts o òrgans del cos al mateix temps, no només una zona concreta. En comptes d'estar limitats a un sol lloc, poden causar problemes a diferents sistemes com el cor, els pulmons, la pell, els ossos, i més.

Algunes malalties, síndromes o discapacitats amb afectació neurològica també poden tenir associats trastorns en el llenguatge. Tenir com a exemples:

DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

- Limitació significativa en la capacitat cognitiva i conducta a adaptativa

La discapacitat intel·lectual (DI) és un trastorn que comença durant la infància o l'etapa de desenvolupament. Segons el DSM-5, implica dificultats tant en la capacitat intel·lectual (com comprendre, raonar o aprendre) com en la conducta adaptativa, és a dir, en les habilitats necessàries per viure de manera autònoma i relacionar-se amb els altres (aspectes conceptuals, socials i pràctics).

Segons l'AAIDD (2010), a més de la intel·ligència, també influeixen altres factors com: la conducta adaptativa, la participació en activitats, les relacions socials, la salut i el context on viu la persona.

FONT: <https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/atencio-educativa-als-alumnes/nese/nese-derivades-de-discapacitat-intellectual/>

TRASTORNS DE L'ASPECTE AUTISTA

-Són alteracions del neurodesenvolupament que provoquen afectacions greus en les habilitats per a la interacció social.

Els trastorns de l'espectre autista (TEA) són alteracions del neurodesenvolupament que afecten la comunicació i la interacció social, i es caracteritzen per conductes repetitives, rigidesa de pensament i dificultats en el processament sensorial.

Les seves manifestacions poden variar molt segons el nivell de llenguatge, la capacitat cognitiva, altres condicions associades i l'entorn de la persona. Els TEA inclouen els antics diagnòstics d'autisme, síndrome d'Asperger i trastorn generalitzat del desenvolupament no especificat.

Poden aparèixer en qualsevol nivell intel·lectual, des de dificultats lleus fins a discapacitats greus. Algunes persones amb TEA presenten habilitats especials en àrees concretes, mentre que d'altres poden mostrar alteracions del comportament, desregulació emocional, o problemes de son, alimentació o conductes autolesives, especialment en contextos poc comprensius o d'alt estrès.

PARÀLISI CEREBRAL

- Trastorn del sistema nerviós central que afecta les àrees neuromotores i ocasiona la pèrdua o l'alteració del control motor.

La paràlisi cerebral (PC) és un conjunt de trastorns que afecten el moviment i la postura a causa d'un dany al cervell que es produeix durant l'embaràs, el part o poc després del naixement. Aquest dany fa que el cervell no pugui enviar correctament els senyals als músculs, cosa que provoca dificultats per moure's o mantenir l'equilibri.

A més, pot afectar altres funcions del cos com la respiració, la parla, l'alimentació o el control dels esfínters. Sovint també va acompanyada de problemes cognitius, sensorials o de conducta, i una salut més fràgil, fet que fa que aquestes persones necessitin molts suports. Quan hi ha diverses dificultats juntes, parlem de pluridiscapacitat.

És un dany permanent, que no empitjora ni millora amb el temps, tot i que els símptomes poden canviar. El grau d'afectació depèn de quina part del cervell està danyada i del moment en què va passar.

Algunes persones tenen afectacions lleus i poden caminar i ser independents, mentre que altres necessiten ajuda per a les activitats diàries.

La paràlisi cerebral és una condició crònica, i quan és greu, requereix una atenció integral: treballar el moviment, estimular la ment, millorar la comunicació i les relacions socials, per afavorir l'autonomia i la qualitat de vida de la persona.

MALALTIA DE PARKINSON.

La malaltia de Parkinson és una malaltia del sistema nerviós que fa que els moviments siguin lents, rígids i que apareguin tremolors i problemes d'equilibri. Amb el temps, pot dificultar caminar, parlar o fer activitats diàries.

En fases avançades poden aparèixer moviments involuntaris, problemes de memòria o de conducta, i complicacions com ofecs, pneumònia o caigudes. La seva evolució és molt variable: pot durar molts anys, encara que en algunes persones avança més ràpidament.

És el segon trastorn neurodegeneratiu més freqüent, afecta homes i dones per igual i és més comú en països desenvolupats. També hi ha altres malalties semblants, anomenades parkinsonismes atípics, com l'Atròfia Multisistèmica, la Paràlisi Supranuclear Progressiva i la Degeneració Corticobasal.

MALALTIA D'ALZHEIMER

L'Alzheimer és una malaltia que fa que les cèl·lules del cervell es facin malbé de mica en mica. Això provoca problemes de memòria, dificultats per pensar i canvis en la manera de comportar-se. Amb el temps, la persona té més problemes per aprendre coses noves i per fer les activitats de cada dia.

Aquesta malaltia forma part del grup de les demències, que són malalties que afecten el cervell i fan que les persones perdin part de les seves capacitats mentals.

La demència és un problema de salut que cada vegada afecta més gent: hi ha uns 50 milions de persones amb aquesta malaltia al món, i cada any apareixen uns 10 milions de casos nous. Es calcula que el nombre de persones afectades es podria triplicar abans del 2050.

La demència és una de les principals causes de dependència en la gent gran i afecta molt tant la persona malalta com la seva família, tant emocionalment com econòmicament.

Encara que no hi ha una cura, cuidar la salut i controlar alguns factors de risc pot ajudar a retardar que la malaltia aparegui o empitjori.

ESCLEROSI MÚLTIPLE

L'esclerosi múltiple és una malaltia del cervell i de la medul·la espinal que dura tota la vida i pot causar discapacitat.

Apareix sobretot en persones d'entre 20 i 40 anys, més sovint en dones. Els símptomes poden aparèixer en períodes (anomenats brots) i després millorar, però a vegades deixen seqüeles. En altres casos, la malaltia avança de manera lenta i contínua.

Aquesta malaltia fa malbé la **mielina**, una capa que envolta i protegeix els nervis i ajuda a transmetre els senyals entre el cervell i el cos. Quan la mielina es fa malbé, els nervis no poden transmetre bé aquests senyals, i això causa els símptomes de la malaltia, com debilitat, pèrdua d'equilibri o problemes de visió.

ESCLEROSI LATERAL AMIOTRÒFICA (ELA)

L'ELA és una malaltia que fa malbé les neurones que controlen els músculs. Provoca debilitat, pèrdua de moviment i, amb el temps, dificultats per parlar, empassar i respirar. Avança ràpidament i redueix molt la qualitat de vida. Afecta sobretot persones entre 60 i 79 anys, i les més joves solen viure més temps amb la malaltia.

ICTUS

L'íctus o accident vascular cerebral, que és una lesió al cervell causada per una interrupció ràpida del flux sanguini.

Símptomes principals:

- Pèrdua de força o sensibilitat en una meitat del cos.
- Problemes de visió, de memòria, de so o d'emocions.
- Dificultat per empassar o tossir.
- Incontinència d'orina.

Dificultat per parlar:

És molt freqüent i pot presentar-se com afàsies, disàrtries o anartria (incapacitat total per parlar).

Altres conseqüències:

Algunes persones poden tenir alteracions mentals o intel·lectuals, però moltes aconsegueixen portar una vida raonablement normal malgrat les dificultats.